

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Esnaf ve Sanatkarları ile Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ)'in Desteklenmesine Dair Kanun Teklifimiz, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla

İlyas YILMAZYILDIZ

Balıkesir Milletvekili

2.- Yahya ÇEVİK	Bitlis Milletvekili
3.- Kadir BOZKURT	Sinop Milletvekili
4.- Ali Rıza GÖNÜL	Aydın Milletvekili
5.- Nihan İLGÜN	Tekirdağ Milletvekili
6.- Mehmet Sadri YILDIRIM	Eskişehir Milletvekili
7.- Kamer GENÇ	Tunceli Milletvekili
8.- Ramazan GÜL	Isparta Milletvekili
9.- Necmi HOŞVER	Bolu Milletvekili
10.- Mehmet GÖLHAN	Konya Milletvekili
11.- Ertuğrul YALÇINBAYIR	Bursa Milletvekili
12.- Sevgi ESEN	Kayseri Milletvekili
13.- Ayfer YILMAZ	İçel Milletvekili
14.- M. Sait DEĞER	Şırnak Milletvekili
15.- Turhan GÜVEN	İçel Milletvekili
16.- Nevzat ERCAN	Sakarya Milletvekili
17.- Hayri KOZAKÇIOĞLU	İstanbul Milletvekili
18.- İlhan AYTEKİN	Balıkesir Milletvekili
19.- Mehmet GÖZLÜKAYA	Denizli Milletvekili
20.- Mustafa ÖRS	Burdur Milletvekili

21.- Murat AKIN	Aksaray Milletvekili
22.- Necmettin CEVHERİ	Şanlıurfa Milletvekili
23.- Nevfel ŞAHİN	Çanakkale Milletvekili
24.- Cihan PAÇACI	Ankara Milletvekili
25.- Salih ÇELEN	Antalya Milletvekili
26.- Saffet Arıkan BEDÜK	Ankara Milletvekili
27.- M. Kemal AYKURT	Denizli Milletvekili
28.- Nurettin ATİK	Diyarbakır Milletvekili
29.- Hakkı TÖRE	Hakkari Milletvekili
30.- Celal ADAN	İstanbul Milletvekili
31.- Musa KONYAR	Ağrı Milletvekili
32.- Saffet KAYA	Ardahan Milletvekili
33.- Mehmet BAYSARI	Antalya Milletvekili
34.- Sebahattin KARAKELLE	Erzincan Milletvekili
35.- Hüseyin ÇELİK	Van Milletvekili
36.- Zülfikar İZOL	Şanlıurfa Milletvekili
37.- İsmail ÖZGÜN	Balıkesir Milletvekili
38.- Sabahattin YILDIZ	Muş Milletvekili
39.- Sait AÇBA	Afyon Milletvekili
40.- Mehmet YALÇINKAYA	Şanlıurfa Milletvekili
41.- Ali Şevki EREK	Tokat Milletvekili
42.- Metin MUSAOĞLU	Mardin Milletvekili
43. İbrahim YAZICI	Muğla Milletvekili

GENEL GEREKÇE

1970'li yıllardan sonra sanıldığı gibi büyük işletmelerin yeni ve üstün teknolojileri kullanmada ve uluslararası piyasalarda rekabet etmede daha avantajlı olmadıkları ortaya çıktı. Küçük ve orta ölçekli işletmeler hem yenilik yaratmada hem de istihdam hacminin genişlemesinde önemli bir avantaja sahiptirler. Mal ve finans piyasalarının ülkelerin sınırlarını aştığı küresel müşterilerin, küresel malların, küresel pazarların ön plana çıktığı istihdam ve üretimin önemli dinamiklerinden olan KOBİ'lerin desteklenmelerinin önemi ortadadır. Ülkemizde işletmelerin yüzde 98'ini KOBİ'ler oluşturmaktadır. Ülkemizde 4 milyona yakın KOBİ, toplam işgücünün yüzde 47'sini istihdam etmekte ve ihracatımızın da yüzde 10'nu gerçekleştirmektedir. Ancak KOBİ'lerin ülkemiz genel kredi hacmi içerisindeki payı ise gelişmiş ülkelere oranla son derece yetersizdir. Örneğin Japonya da bu oran yüzde 50, Avrupa ülkelerinde ortalama yüzde 40 civarında iken bizde ise yüzde 5 civarındadır.

Bunun yanı sıra Küçük ve Orta Boy İşletmeler,

-Yerel kaynakları kullanmada demografik ve coğrafi açıdan en olumlu imkanlara sahiptirler,

-Tüketici tercihlerine karşı daha duyarlıdırlar ve üretim sürecinde yapılacak değişiklikleri daha hızlı ve kolay biçimde gerçekleştirebilirler.

-Yeniliklere daha yatkın, müşteri sorunlarını daha kolay anlayan ve buna bağlı olarak hemen pazarlanabilir teknik yenilikler bulabilen bir özelliğe sahiptirler,

-Yeni tekniklerle daha verimli ve optimal çalışabilirler,

-Üretimdeki boşlukların hızla doldurulmasında daha atak olabilirler,

-Çalışanlarla daha yakın ilişki kurmalarından dolayı kalite ve verimlilik artışı sağlarlar,

-Karar alma sürecinde, üretim zincirinde yer alarak etkin rol oynarlar,

-Yabancı kaynak yerine öz sermayeye başvurmaları ve büyüme sürecinde özkaynaklarını arttırma durumunda kalmalarından dolayı tüketim harcamaları yerine yatırım harcamalarına ağırlık verirler. Bu istihdama daha yüksek oranda katkıda bulunmak anlamına gelir,

-Mal ve hizmet piyasalarında nicelik ve nitelik olarak küçük ve orta boy işletmelerin paylarının artması büyük işletmelerin piyasa paylarının azalması ve rekabetin artması sonucunu doğurur. Böylelikle tüketicilerin daha kaliteli ve ucuza mal ve hizmet elde etmelerini sağlamış olurlar,

-Büyük işletmelerin aksine demografik olarak dengeli bir dağılım gösteren küçük ve orta büyüklükteki işletmeler bölgeler arası dengesizlikleri gidermede önemli rol oynarlar.

Yukarıda özetle önemi belirtilen küçük ve orta boy işletmelerin temel sorunları:

-KOBİ'lere yapılması öngörülen devlet yardımları özellikle Yatırım Teşvik Fonu kredileri maalesef kaynak yetersizliği nedeniyle yaşama geçirilememekte yada mevcut kredi sisteminde Halkbank, Vakıfbank, Eximbank gibi kredi veren kuruluşlar KOBİ'leri yerine getirilmesi zor kredi koşullarıyla karşı karşıya bırakmaktadır.

-Bu işletmeler finans kurumlarına yeterince güvence veremediklerinden dış kaynak bulmada zorluk çekerler ve buna ek olarak da belirli fonlardan yararlanma imkanları da kısıtlıdır.

-Hızla değişen piyasa koşullarını ve teknolojik yenilikleri gerekli sektörel ve teknik bilgi eksikliğinden dolayı izlemekte zorluk çekerler.

-Ham ve yarı mamül maddeleri büyük kamu veya özel sektör kuruluşlarından almak zorunda olan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, bu kuruluşlarla yatay ve dikey entegrasyona giremediklerinden dolayı tekelleşen bu firmalardan pahalı girdi temini, bunların rekabet şansını azaltmaktadır.

-Büyük işletmelere göre ticaret ve pazarlama alanında gerekli bilgi kaynaklarını ulaşmada ve bu bilgileri değerlendirmede yetersiz olmalarından dolayı rekabet için gerekli olan üretim, yatırım finansman ve pazarlama fonksiyonlarını bir arada değerlendirme imkanı bulamamaktadırlar.

Kısaca KOBİ Kanunu adı verilen Türk Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Desteklenmesine ilişkin kanun, Dünyada önemi gittikçe artan bu işletmelerin desteklenmesinde bir ana tanımlama kanunudur. Bu Kanunla desteklenecek işletmelerin ve yapılacak desteklerin tanımı yapılmaktadır. Gerek Avrupa Birliği uyum sürecinde ve gerekse globalleşen dünya ekonomisinde KOBİ'lere verilen önem anlamında bu kanun daha sonra bu doğrultuda çıkarılacak Kanun, Tüzük ve Yönetmeliklere temel teşkil edecek ana Kanun olacaktır. KOBİ'lere en çok önem veren ülkelerden biri olan Japonya'da KOBİ'ler konusunda çıkarılmış 29 Kanun olduğu düşünülürse hazırlanan teklifin önemi anlaşılacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Kanunun amacı tanımlanmıştır.

MADDE 2.- Bu maddede KOBİ tanımı yapılmıştır.

MADDE 3.- Yapılacak destek ve yardımların Koordinasyonla görevlendirilecek ilgili Devlet Bakanlığı tanımlanmıştır.

MADDE 4.- Eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi tanımlanmıştır.

MADDE 5.- İşletmeler arası işbirliğinin desteklenmesi tanımlanmıştır.

MADDE 6.- Bilgilendirme ve bilgi kaynaklarına ulaşım desteği tanımlanmıştır.

MADDE 7.- Araştırma-geliştirme (AR-GE) projelerine verilecek destekler tanımlanmıştır.

MADDE 8.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lere yönelik finansman desteği sağlanması için devletin ulusal bankacılık sisteminde gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiştir.

MADDE 9.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin uluslararası ticarete açılmasını tanımlar.

MADDE 10.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lere devletin yapacağı destekler tanımlanmıştır.

MADDE 11.- Uygulamada koordinasyonla ilgili görev tanımı yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Uygulanan hatalı ekonomik politikalar sonucunda Esnaf ve Sanatkarlarımız perişan olmuşlardır. Piyasalar durmuş,binlerce işyeri ve şirket kapanmıştır. Ekonomideki yaşanan kriz nedeniyle Esnaf ve Sanatkarlarımızın ödeme güçlüğü çekmesi ve iflasların yaygın bir hal alması nedeniyle Türkiye Halk Bankasından ve Esnaf Kefalet Kooperatiflerinden aldıkları kredi borç faizleri gecikme cezalarıyla birlikte affedilmektedir. Bu kanunun uygulanmasından sonra Türkiye Halk Bankasının ve Esnaf Kefalet Kooperatiflerinin ihtiyaç duyduğu kaynak hazine tarafından karşılanarak bu kuruluşları mali ve finansal açıdan rahatlatacaktır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Son yaşanan ekonomik krizler nedeniyle Esnaf ve Sanatkarlarımız zor günler geçirmektedir. Uygulanan ekonomik programın ağır faturası Esnaf ve Sanatkarlarımızın sırtına yüklenmiştir. Esnaf ve Sanatkarlarımızın bu durumdan kurtulmasının çaresi Esnaf ve Sanatkarların ile KOBİ'lerin aldıkları kredi faiz oranları hesaplandığı yıl bütçesi veya çıkarılan ek bütçede belirtilen hedef enflasyonla sınırlandırılmaktadır.

MADDE 12.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13.- Yürütme maddesidir.

TÜRK ESNAF VE SANATKARLARI İLE KÜÇÜK VE ORTA BOY İŞLETMELER(KOBİ)'İN DESTEKLENMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; Türkiye'nin taraf olduğu Ulusal ve Uluslararası Anlaşmalar da dikkate alınarak sektörel ayrıma gidilmeksizin, Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ) 'in yatırım, üretim, yönetim, finansman, kredi, eğitim ve dış ticaret alanlarındaki konumunun desteklenerek rekabet güçlerinin artırılması suretiyle büyümelerinin sağlanmasıdır.

Tanımlar

MADDE 2.- Bu Kanunda adı geçen;

İstihdama, yatırım ve yıllık satışlarına göre;

- a) İşyerlerinde 1-9 arasında işçi çalıştıran işyerlerine Çok Küçük İşletmeler,
- b) İşyerlerinde 10-49 arasında işçi çalıştıran işyerlerine Küçük Ölçekli İşletmeler,
- c) İşyerlerinde 50- 250 arasında işçi çalıştıran işyerlerine Orta Ölçekli İşletmeler,

2001 yılı yıllık satışlarına göre 40.000.000.000.000 (kırktrilyon)Türk Lirası ciroya ve 25.000.000.000.000 (yirmibeştrilyon) Türk Lirası yatırıma kadar olan işyerleri, (bu üst sınır her yıl bütçe kanununda tesbit edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılır.)

KOBİ olarak tanımlanır.

C) İlgili Bakanlık: Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ)'den sorumlu Koordinasyonla görevlendirilecek ilgili Bakanlığ,

İfade eder.

Temel ilkeler ve koordinasyon

MADDE 3.- Bu Kanuna göre, Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lere yönelik olarak alınacak destekleme önlemleri ile yönetmeliklerle alınan ve 2 nci maddede tanımlanan işletmeler üzerinde etkili olabilecek her türlü yardımı ve destekleme önlemlerinin birbirleriyle eşgüdümü Koordinasyonla görevlendirilen ilgili Bakan tarafından sağlanır. Söz konusu uygulamada Avrupa Birliği ve diğer devletlerin destekleme önlemlerine paralel uygulamalar esas alınır.

Mezkur işletmelere yönelik yardımların ve desteklerin tespitinde, Esnaf Sanatkarlar ile KOBİ'lerle ilgili görevleri yürüten sivil toplum örgütleri, üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşları ve bu işletmelere yönelik meslek kuruluşları ve odaların, ayrıca çeşitli kanun ve kararlarla bu işletmelere hizmetle açıkça görevlendirilmiş olan bankaların görüşleri alınır.

Eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi

MADDE 4.- a) İşletmelere üretim teknoloji işletme yönetimi, işletme tekniği dış ticaret ve eğitim alanlarında danışmanlık hizmetleri sağlanması,

b) İşletme danışmanlarının eğitilmesi, geliştirilmesi ve denetlenmesi,

c) Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin ait oldukları sektörlerin yapısal özelliklerinin araştırılması dahil olmak üzere ferdi ve toplu danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi,

Koordinasyonla görevlendirilen Bakanlık tarafından yürütülür.

İşletmelerarası işbirliğinin desteklenmesi

MADDE 5.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin ölçeklerinden kaynaklanan ve piyasada oluşan dengesizliğin giderilmesini teminen rekabet ve üretim güçlerinin geliştirilmesi amacıyla devlet; gerek içte gerekse dış pazarlara açılmada rekabeti düzenleyici hukuki kurallar çerçevesinde KOBİ'ler arasındaki işbirliğini destekleyici önlemler alır.

Bilgilendirme ve bilgi kaynaklarına ulaşma desteği

MADDE 6.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin ekonomi ve işletme konuları ile işletme teknikleri alanında serbest piyasa ekonomisi koşullarında uygulamaya yönelik olarak eğitilmeleri, bilgilendirilmeleri ve bilgi kaynaklarına ulaşmalarında devlet gerekli desteği sağlar.

Araştırma geliştirme (AR-GE) projelerine destek

MADDE 7.- a) Devlet, Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin bizzat uygulamaya yönelik araştırmaları ile bu araştırmalar sonucunda ortaya çıkacak ürünlerin ekonomiye kazandırılmalarını amaçlayan ortak araştırma projelerine veya ferdi işletme olarak üçüncü kişilere yaptıracakları araştırma ve geliştirme projelerini destekler.

b) KOBİ'lerin uluslararası ticari ilişkilerinde rekabette başarı şanslarını ve üretkenliklerini engelleyen unsurları saptamak amacıyla, devlet, sözkonusu işletmeler veya örgütlerinin üçüncü kişilere yaptıracakları inceleme ve araştırmalarına destek sağlar.

Finansman desteği

MADDE 8.- Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin 1 inci maddede sayılan amaçlarına ulaşmalarını sağlamak üzere Devlet; yatırım, üretim, teknoloji ile ulusal ve uluslararası pazarlara uyumları için esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lere düşük faizli krediler, nakdi hibeler, faiz sübvansiyonları, kefalet ve garantiler biçiminde mali yardımlarda bulunulmasını, Kredi Garanti Kuruluşlarının sayılarının artırılmasını, ulusal ve uluslararası ekonomik krizler nedeniyle zor durumda kalan sektörlerin kurtarılmasına yönelik, gerekli hallerde geçici süreli kredi, finans düzenlemeleri dahil ulusal bankacılık sisteminde gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar. Bunun için gerekli kaynak Hazine tarafından karşılanır.

Uluslararası ticarete açılma desteği

MADDE 9.- KOBİ'lerin dış pazarlara girişini kolaylaştırmak amacıyla Devlet;

a) Dışarıda diğer ülkeler nezdinde Ticaret Merkezleri, ikili Ticaret ve Sanayi Odaları ve danışma merkezlerinin kurulması ile daha önce kurulmuş bulunan bu tür yurt içi ve yurt dışı kuruluşları,

b) Yurt dışında ve yurtiçinde yabancı ortaklıklar kurulmasında danışmanlık ve yatırım imkanlarını,

c) Pazar araştırması ve pazara girmeye yönelik danışmanlık hizmeti alımı dahil diğer imkanları,

d) Uluslararası ihalelere katılmaları,

e) Uluslararası işbirliği faaliyetlerini,

Destekler.

MADDE 10.- KOBİ'lerin sektörel bazda veya çok ortaklı şirketler aracılığıyla bir araya gelerek uluslararası pazarlara girmeye yönelik faaliyetlerinde Devlet,

- a) Ortak AR-GE faaliyetlerini,
 - b) Yurtdışı fuar ve sergilere katılımı,
 - c) Ortak tanıtım ve promosyonu,
 - d) Pazar araştırmalarını,
 - e) Marka yaratılmasını,
 - f) Yurtdışında ofis, mağaza açmayı ve tanıtımı,
 - g) Bünyelerinde danışmanlık hizmetleri alınmasını,
 - h) Yurt içinde fuar ve sergilere katılımını,
 - ı) İstihdam ve eğitimini
 - i) Exim kredileri ile
- Destekler.

Uygulamada koordinasyon

MADDE 11.- Bu Kanunun uygulanmasını takip ve kontrolden ilgili Bakanlık sorumludur. Bu Kanunun etkin bir şekilde uygulanmasını teminen Sivil Toplum Kuruluşları ve üniversiteler ile diğer bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının görüşleri alınır. Bu Kanunun uygulanmasında görevli kılınan ilgili Bakanlık Kanun kapsamında bazı görevleri yürütmek için, yurtiçi ve yurtdışından ilgili özel ve kamu sektöründen kişi yada kuruluşlarını görevlendirebilir.

Tebliğler

MADDE 12.- Kanun kapsamında yer alan söz konusu faaliyetlerle ilgili olarak görevlendirilen Bakanlık Esnaf ve Sanatkarlar ile KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin destekleme türlerini, sürelerini ve miktarlarını tebliğler ile tespit eder.

GEÇİCİ MADDE. 1- Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Boy İşletmeler(KOBİ)'in Türkiye Halk Bankası ve Esnaf Kefalet Kooperatiflerine Kanunun yayımı tarihine kadar kanuni takibe başlanmış ve henüz tahsil edilmemiş olan kredi borç faizleri gecikme cezalarıyla birlikte affedilmiştir. Bunun için Türkiye Halk Bankası ve Esnaf Kefalet Kooperatiflerinin ihtiyaç duyduğu kaynak Hazine tarafından karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Boy İşletmeler(KOBİ)'in Türkiye Halk Bankası ve Esnaf Kefalet Kooperatiflerinden aldıkları kredilere uygulanan faiz oranları hesaplandığı yıl bütçesi veya çıkarılan ek bütçede belirtilen hedef enflasyonu aşamaz.

Yürürlük

MADDE 13.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

